

TOMASZ JEDROWSKI

**KARANLIKTA
YÜZMEK**

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN: MELEK MEMİŞ

Yuvama, Laurent'e.

Başlamak üzere olan bu olay Polonya'da gerçekleşiyor, yani hiçbir yerde.

–Alfred Jarry
Ubu Roi

Wszystko mija, nawet najdłuższa żmija.
(Her şey geçer, en uzun engerekler bile.)

–Stanisław Jerzy Lec
Myśli nieuczesane
[*Düzensiz Düşünceler*]

GİRİŞ

Bu gece beni uykumdan uyandıran neydi bilmiyorum. Pencere vuran kestane ağacının dalı ya da yan odada öksüren *Pani** Kolečka'nın sesi değildi. Artık değildi. Belki bu seslerin rüzgârla sürüklenip gelen hayaletleriydi, okyanusu aşıp vicdanımı yokluyorlardı. Belki. Ancak şundan eminim: Bedenim tükenmiş hâlde, tıpkı savaştan çıkmış yabancı bir ülke gibi. Yine de uykuya dalamıyorum.

Seni düşünüyorum. Hafızamda yüzünün kaba hatları ve ince detaylarıyla, Baltık Denizi'nin kışın büründüğü grimsi mavi renkle aynı renk gözlerin canlanıyor zihnimde. Yataktan kalkarken yüzünü düşünüyorum. Karanlıkta yataktan pencereye ilerlerken yüzünü düşünüyorum. Kıyafetlerim sonu gelmemiş düşünceler gibi yerde uzanıyorlar. Sonra aklıma dün akşam geliyor, bu düşüncenin verdiği ürpertiyse birden duruvermeme neden oluyor. Radyo açtıktı, her gün iş saatinden sonra olduğu gibi şarkı saati gelmişti: Hafif bir şeyler çalıyordu ama ne olduğunu hatırlamıyorum. Müzik bittiğinde mutfakta durmuş, kahveyi arıyordum.

“Özel bir duyuru için programa ara veriyoruz,” dedi radyodaki hanımefendi o yumuşak, düzgün sesiyle. “*Bu sabah, yani 13*

* (Leh.) Bayan hitabı için kullanılan ifade. –çn

Aralık'ta Polonya Sosyalist Cumhuriyeti'nde sıkıyönetim ilan edilmiştir. Demokrasi yanlısı eylemcilerin yarattığı kargaşa ve grevlerin haftalarca sürmesinin ve Komünist blok Solidarność'ın, (yanlış telaffuz) "ilk bağımsız işçi sendikasının muazzam yükselişi buna sebep olmuştur. Bir televizyon kanalında hükümet, sert önlemler açıklamıştır: Okullar ve üniversiteler kapatıldı, ülke sınırları kapatıldı, halka sokağa çıkma yasağı uygulanıyor. Gelişmelerle ilgili sizi bilgilendirmeye devam edeceğiz."

Müzik devam etti.

O an hissettiklerimi sana anlatamam. Sanki en saf hâliyle hareket edemez hâle gelmiştim. Zihnim daha tepki veremedi denim kendini kapatmış olmalı. Yatağa nasıl gittim bilmiyorum.

Pencere kenarında bir sigara yaktım. Dışarıda sokak bomboş. Gece yağan yağmur kaldırımlara parlak bir görüntü veriyor, iki katlı binaların ve yanıp sönen neon ışıkların yansıması kaldırımların üstüne düşüyor. Sokağın aşağısındaki hamburgerci tabelasında "24 saat" yazıyor. "Wanda'nın Greenpoint Bakkalı" diye fısıldıyor kırmızılı beyazlı bir başka neon. Uzaktan polis sirenlerinin sesi geliyor. Çok tuhaf ama bizim oradakiyle aynılar. Ne zaman siren sesi duysam tüylerim diken diken oluverir. Uzaktaki bir şehirde aynı tiz sesin havayı doldurduğu o geceyi anımsatıyorlar bana. O şehir daha haritada bir nokta olmamıştı, yabancı haberlerde çıkan bir yere dönüşmemişti. Daha o zaman yalnızlık beni gece mavisi katran gibi sarmamıştı.

Bunu okumanı isteyip istemediğimi bilmiyorum ama yazmam gerektiğini biliyorum, çünkü uzun zamandır aklımdasın. O günden beri, on iki ay önce uçağa binip okyanus üstündeki kalın bulut tabakalarının içinde uçtuğum günden beri. Seni son görüşümünden bu yana bir yıl oldu. Bu bir yıl bana cehennem gibi geldi – o zamandan beri kendimi kandırıp duruyorum. Eh, madem şimdi burada, ülkemiz paramparça olurken Amerika'nın korkunç güvenliğinde tıklıp kaldım, seni unutmuş rolü yapmayı da bırakıyorum. Susunca bir şeyler unutulup gitmiyor. Bazı insanların

üstümüzde böyle bir etkisi oluyor, hoşuna gitse de gitmese de bu böyle. Bunu şimdi anlıyorum. Bazı insanlar, bazı olaylar insanın aklını kaybettiriyor. Giyotin gibiler, hayatını ikiye bölüyorlar: ölü ve diri, öncesi ve sonrası.

Baştan başlamak en iyisi ya da bana öyle geliyor. Şimdi fark ediyorum da geçmişlerimizden öyle pek bahsetmedik. Belki konuşsaydık bir şeyler değişirdi, belki birbirimizi daha iyi anlardık, her şey bambaşka olurdu. Kim bilir? Yine de muhtemelen sana Beniek'ten bahsetmezdim. Beniek, senle tanışmadan on yıldan bile fazla zaman önce tanıdığım biri. Ben dokuz yaşındaydım, o da öyle.

BİR

12

Onu, Beniek'i neredeyse kendimi bildim bileli tanırdım. Bizim evin hemen köşesinde otururdu. Köşeli sokakların, üç katlı binaların tepeden bakınca milletimizi simgeleyen devasa kartal formunu oluşturduğu mahallemiz Wrocław'da yani. Mahalledeki evlerde çitler, her katta küçük bahçeli geniş avlular vardı. Serin, nemli kilerler ve tozlu çatı katları da cabasıydı. Ailelerimiz orada yaşamak için taşınalı daha yirmi yıl bile olmamıştı. Posta kutularımızda hâlâ Almanca *Briefe* yazılıydı. Herkes –önceden orada yaşayan ve onların yerine gelen herkes– evlerini terk etmeye zorlanmıştı. Kıtanın sınırları her gün değişiyor, kaldırımında oynadığımız seksek oyunundaki gibi yeniden çiziliyordu. Savaş bitince Almanya'nın doğusu Polonya, Polonya'nın doğusuysa Sovyetler Birliği oldu. Büyükannemin ailesini Lwów'daki topraklarından çıkmaya zorladılar. Sovyetler evlerini aldı, büyükannemin ailesini de bir iki yıl önce Yahudileri kamplara getiren hayvan trenlerinin içinde taşıdılar. Büyükannemler de Wrocław'a geldi, yüzlerce yıldır Almanların yaşadığı bu yere yani. Tanımadığımız bir ailenin bırakıp gittiği bir daireye, bulaşıkları hâlâ eviyede duran ailenin dairesine, ekmek kırıntıları masada bekleyen ailenin evine geldi. İşte ben de burada büyüdüm.

Ağaçlarla bankların dizili olduğu o geniş kaldırımlarda mahallenin bütün çocukları toplanıp beraber oynarlardı. Kızlarla yakalamaç oynar, ip atlardık, bahçelerde koşar, çığlık atar, kadınların halılarını serip dövdüğü ragbi direklerine benzeyen çift borulardan atlardık. Sonra büyükler bizi kışkıışlardı, biz de kaçardık. Pasaklı çocuklardık. Yazları şortlarımızı, dizlerimize gelen çoraplarımızı ve pantolon askılarımızı giyip sokakta yarıştık. Sonbaharda yerler yapraklarla dolduğundaysa ince hırkalarımızı giyerdik. Yeri işgal eden donun peşinden koşardık. Hava ciğerlerimizi acıttırdı. Nefesimiz gözlerimizin önünde buluta dönüşürdü. Baharda, Śmigus-Dyngus Günü'nde kaçmayı beceremeyen tüm kızlara kovalar dolusu su dökerdik. Sonra da birbirimizi kovalar, sırlıslıklam ederdik, sucuk gibi ıslanmış hâlde eve dönerdik. Pazar günleri kimse çalamasın diye yüksekte, pencere pervazında duran süt şişelerine çakıl taşları fırlatıp kaçardık. Şişelerden biri kırılıp da süt binadan aşağı akmaya, beyaz sıvılar kirli binanın ön yüzünden gözyaşları gibi dökmeye başladığında hissettiğimiz o saf korku yok mu?

13

Beniek de çocuk grubunun, ama daha cesur olanların arasındaydı. O zamanlar birbirimizle konuştuğumuzu sanmıyorum ama daima farkında olduğum bir çocuktı. Çoğumuzdan uzundu. Bir şekilde daha esmerdi, upuzun kirpikleri ve isyankâr bir görünümü vardı. Kibar bir çocuktı. Artık çoktan unutulmuş bir yaramazlığın ardından büyüklerden birinden kaçarken bir kere sinde tökezleyip keskin bir çakılın üstüne düştüm. Öteki çocuklar yanımdan geçip gittiler, ortalık toz duman oldu, kalkmaya çalışıyordum. Dizim kanıyordu.

“İyi misin?”

Beniek elini uzatmış tepemde duruyordu. Eline uzandım, beni ayağa kaldıran bedeninin ne kadar güçlü olduğunu hissettim.

“Teşekkür ederim,” diye mırıldandım. Kaçmadan önce cesaret verircesine tebessüm etti bana. Ne kadar hızlı koşabiliyorsam o kadar hızlı koştum peşinden. Mutluydum, dizimdeki acıyı unutmuştum.

Sonra Beniek başka okula geçti. Artık onu görmüyordum ama İlk Komünyon'umuzda yine karşılaştık.

Cemaat kilisemize evden biraz yürüyerek gidebiliyorduk. Ay-yaşlar gezdiği için hiç gitmediğimiz küçük parkın az ilerisindeydi. Yıllar sonra annemi defnedeceğimiz mezarlığın ilerisindeydi. Her pazar kiliseye giderdik. Büyükannem, sadece bayramlarda giden veya hiç gitmeyen aileler olduğunu söylerdi, ben de benim kadar sık kiliseye gitmeyen çocukları kıskanırdım.

İlk Komünyon için dersler başladığında hepimiz haftada iki kere kilisenin bodrumunda toplanırdık. Dersleri Rahip Klaszewski verirdi. Ufak tefek, yaşlı ama hızlı hareket eden bir adamdı. Mavi gözlerinin rengi neredeyse solmuştu. Çoğu zaman sabırlı biriydi, konuşurken elini siyah cübbesine koyar, öbür eliyle cübbedeki elini tutar, küçük, solmuş gözleriyle bizi içeri götürürdü. Ancak bazen, ufak bir aptallık edildiğinde, mesela gevezelik ettiğimizde veya yüzümüzü gözümüzü tuhaf tuhaf şekillere soktuğumuzda birden parlar, birimizi kulağından yakaladığı gibi gözümüz kararıp yıldızları görene kadar başparmağı ve işaretparmağıyla kulak memesini bir güzel çevirirdi. En ağır yaramazlıklarda nadiren yapardı bunu. Gaddarca bir silah gibiydi, ne zaman patlayacağı bilinmediği için daha korkutucuydu. Tıpkı mantıktan azade bir tanrının gazabı gibi.

İşte Beniek'i orada yeniden gördüm. Orada olmasına şaşır-mıştım, çünkü onu daha önce kilisede görmemiştim. Değişmişti. Hatırimda kalan o zayıf çocuk bir erkeğe dönüşüyordu – veya bana öyle gelmişti. Daha dokuz yaşında olsak da erkekliğin içinde serpildiği görülebiliyordu: âdemelmesi için yapılmış bir yerin olduğu güçlü bir boyun, rahibin odasında çember hâlinde otururken şortundan çıkan uzun, güçlü bacaklar, derisinin altından görünen kaslar, dizlerinin üstünde çıkmış ince tüyler. Saçları yine dağınık, kıvrıkcık ve siyahtı. Gözleri de aynıydı: koyu ve hafiften haylaz. Galiba ikimiz de birbirimizi tanıdık ama bunu belli et-medik. Birkaç buluşma sonraysa konuşmaya başladık. Ne ko-

nuştüğümüzü hatırlamıyorum. Bir insan daha kendisi çocukken başka bir çocukla nasıl bağ kurar? Belki ortak noktalardan. Veya belki daha derin bir şeyden, çünkü söylenen ve yapılan her şeyde farkında olmadan gönderilen bir kod yazılıdır. Ama işin aslı, iyi anlaştık. Kendiliğinden. Salı ve perşembe öğleden sonraları aldığımız İncil dersinden sonra tramvaya binip ta şehir merkezine gider, hayvanat bahçesinin önünden geçer, kapısındaki neon ışıklardan yapılma aslana bakar, kimsenin hatırlamaya zahmet etmediği bir şeyin yıl dönümü için Almanlar tarafından inşa edilmiş kubbeli Asırlık Salon'u geçerdik. Sakin, kahverengi Oder Nehri'nin üstündeki demir köprüden geçerdik. Yol boyunca pek çok boş alan görürdük, sanki dişleri dökülmüş bir ağız gibiydi şehir. Bazı sokaklarda sadece bir başına duran, kül rengi tek bir bina olurdu, tıpkı karanlık bir denizdeki pis bir ada gibi.

Kaçamaklarımızdan kimseye bahsetmezdik. Anne babalarımız hayatta izin vermezdi zaten. Annem endişelenirdi; “sapıklardan”, çarşı meydanında kesik uzuvlarıyla incik boncuk satan kırmızı yüzlü gazilerden dolayı. Annemin ağzından dökülen kelimeler iki kollu yılan gibi tehlikeli ve heyecan verici olurdu. O yüzden kimseye söylemeden kaçırdık, şehirde kendi başına gezan korsanlar olduğumuzu hayal ederdik. O yanımdayken hem özgür hissederdim hem de korunuyormuşum hissi olurdu içimde. Büfelere gidip pahalı dergilerin uzun, yumuşak sayfalarında parmaklarımızı gezdirir, zar zor anlayacağımız şeyleri birbirimize gösterirdik: Asyalı keşişler, Afrikalı kabileler, uçurumdan atlayan Meksikalılar. Dünyanın baş döndüren büyüklüğü ve renkleri o siyah beyaz sayfaların altında parlardı.

Diğer günlerde de okul çıkışında buluşmaya başladık. Çoğu zaman bizim eve giderdik. Radyatör genişliğindeki küçük odanın zemininde biz kart oynarken annem işte olurdu, büyükanne de bize süt ve üstüne şeker serpiştirilmiş ekmek getirirdi. Benieklere sadece bir kere gittik. Binanın merdivenleri tıpkı bizimki gibi rutubetli ve karanlıktı ama bir şekilde daha soğuk ve

pis görünüyordu. İçerisi, yani daire bambaşkaydı. Daha çok kitap vardı, hiçbir yerde haç asılı değildi. Beniek'in benimki büyüklüğündeki odasında oturup yurtdışındaki akrabalarının yolladığı albümleri dinledik. Beatles'ı ilk dinleyişim o güne denk gelir. "Help!" ve "I Want To Hold Your Hand" söylerken birden sevdiğim bir dünyanın içine çekiliverdim. Babası oturma odasındaki koltukta oturmuş kitap okuyordu. Hayatımda gördüğüm en parlak şey babasının beyaz gömleğiydi. Sakin, yumuşak bir tonla konuşan biriydi. Beniek'i kıskandım. Kıskanmamın nedeni gerçekte hiç babam olmamış olmasıydı, çünkü benim babam ben daha küçükken bizi terk etmiş ve o zamandan beri de beni görmeye pek zahmet etmemişti. Annesini hayal meyal hatırlıyorum. Bize balık ızgara yaptı, mutfak masasında beraber oturduk. Balık tuzlu ve kuruydu, kılçıkları yanaklarımın içine geliyordu. Annesinin de saçları siyahtı. Gözleri Beniek'inkilerle aynı olsa da gülümserken tuhaf bir şekilde orada değilmiş gibi görünmesine neden oluyordu. O zaman bile bir çocuk olarak bir yetişkine acımış olmam bana tuhaf gelmişti.

Bir akşam annem işten döndüğünde "Beniek bizimle yaşayabilir mi?" diye sordum. Kardeşim gibi olsun, hep yanımda olsun istiyordum. Annem uzun montunu çıkarıp kapının yanındaki askıya astı. Yüzünden belliydi, keyfi yerinde değildi.

"Beniek bizim gibi değil. Ailemizin gerçekten parçası olamaz," dedi alaycı bir şekilde.

"Nasıl yani?" diye sordum. Kafam karışmıştı. Büyükanнем mutfak kapısında belirdi, elinde bir çaput vardı.

"Yapma şöyle Gosia. Beniek iyi bir çocuk, Komünyon'a da geliyor. Hadi gelin, yemek soğuyor," dedi.

Bir cumartesi akşamüzeri Beniek ve mahalleden çocuklarla dışarıdaki arazide yakalamaç oynuyorduk. Ilık, nemli bir gündü, güneş bulutların arasından görünüyordu. Oynadık, koştuk, havadaki ısı artsa da kestane ağacının tepesinin altında korunu-

yormuşuz gibi geliyordu. Oyuna öyle dalmıştık ki gökyüzünün griye döndüğünü, yağmurun başlamak üzere olduğunu zor fark ettik. Kaldırım nemden kararmıştı. Kavurucu bir günden sonra gelen ıslaklığın tadını çıkardık, saçlarımız yosun gibi yüzümüze yapıştı. Beniek'i tıpkı böyle capcanlı hatırlıyorum, koşarken, oyundan başka hiçbir şeyi fark etmezken, neşeli, son derece özgür biri olarak. Yorgun düşüp kıyafetlerimiz de yağmurdan sırlıslıkla olunca bizim eve koştuk. Büyükbabam pencereden bakıyor, bizi eve çağırıyordu. "Üşüteceksiniz," diyordu. İçeri girdiğimizde bizi banyoya götürüp üstümüzü çıkardı, kurulandı. Beniek'i çıplak görmek istediğimi biliyordum, gerçi bu isteğimin böyle hemen gerçekleşmesinden dolayı şaşkındım. Soyunduğunda kalbim küt küt attı. Bedeni gizemlerle doluydu, eksiksiz, beyaz, düz, tıpkı bir erkeğinki gibi güçlüydü (veya bana öyle geldi). Meme uçları benimkilerden daha büyük ve daha koyuydu; penisi daha büyük ve daha uzundu. Ama en şaşırtıcısı da şeyinin ucu da çıplaktı. Sonbaharda oynadığımız meşe palamutları gibiydi. İlk kez başka birinin şeyini görüyordum, benimkinde bir tuhafılık mı var diye merak ediyordum, annem "Beniek farklı," derken acaba bunu mu kast ediyordu. Yine de bu fark beni heyecanlandırdı. Kendimizi havluyla kuruladıktan sonra büyükbabam bizi büyük battaniyelere sardı. Sanki macera dolu bir yere yaptığımız seyahatten dönmüş gibiydik. Tuhaf bir neşeyle "Mutfağa gelin!" diye seslendi. Masaya oturduk, sıcak çay içip *waffle* yedik. Bir şeyin hiç bu kadar lezzetli geldiğini hatırlamıyorum. Sanki kendimden geçmiştim, içimde hafif acı gibi bir şey kıpırdanıyordu.

Komünyon gezisi günümüz geldi. Kuzeye, Sopot'a doğru gittik. Diğer mevsimlerin hatırasını silen, sıcak ve ışığın birbirine sarıldığı, insanı doyurduğu günlerden, yazın ilk günlerinden biriydi. Otobüsle gittik. Aşağı yukarı kırk çocuk ormanın yakınında şeritler çekilmiş, ilerisinde denizin uzandığı bir dinlenme

merkezine gittik. Ben, Beniek ve iki çocukla beraber bir odada kalıyordum. Ranzada, onun üst katında yatıyordum. Yürüyüşlere çıktık, şarkılar söyledik, dualar ettik. Rahip Klaszewski'nin tertip ettiği İncil oyunları oynadık. Ormanda, çam ağaçlarının arasında saklanmış bir yerde eski, ahşap bir şapeli ziyaret ettik. Emirlerle itaat eden melekler ordusu gibi tespihlerle dua ettik.

Öğleden sonraları serbesttik. Beniek, ben ve birkaç çocuk daha plaja gidip soğuk, dalgalı Baltık Denizi'nde yüzerdik. Sonra ikimiz kurulanıp ötekileri geride bırakırdık. Plajdaki kum tepelerine tırmanır, mükemmel bir tepe bulana kadar ayın yüzeyine benzeyen yüzeylerinde ağır ağır ilerlerdik: Bu tepe uykudaki bir volkanın krateri gibi gizli ve yüksek olmalıydı. Sonra denizi geçip yorgun düşmüş leylekler gibi kıvrılır, arkamıza narin yaz rüzgârını alıp uyuyakalırdık.

Oradaki son gecemizde gözetmenler bizim için bir dans, yaklaşan tören için bir kutlama tertip ettiler. Merkezdeki kantini bir tür diskoya çevirdiler. Şekerli meyve kompostosu ile tuzlu çubuklar vardı, müziği radyodan çalıyorlardı. Başta hepimiz çekingen-dik, yetişkinliğe zorla sokuluyormuşuz gibi hissediyorduk. Şortlu, çorapları dizine gelen erkek çocuklar odanın bir köşesinde; etekli, beyaz bluzlu kızlarsa öbür köşesinde duruyordu. Erkeklerden birine kız kardeşiyle dans etmesini söylediklerinde hepimiz dans pistine çıkmaya başladık. Bazıları çift hâlinde çıkmıştı, diğerleri gruplar hâlinde zıplıyor, salınıyordu. İçecek ve müziğin, bütün bunların bizim için hazırlandığının bilincine varmanın heyecanı içindeydik.

Önceden haber verilmeksizin ışıklar söndürüldüğünde Beniek ile ben odamızdaki çocuklarla beraber kalabalık bir grupta dans ediyorduk. Dışarıda gece çoktan çökmüştü, sonra odaya da çöküverdi. Kızlar çılgık attılar, sonra müzik çalmaya devam etti. Mutluydum, birden karanlığın getireceği ihtimallerle keyfe gelmiştim, zihnimde bilinmeyen bir bariyer aşıldı. Beniek'in yanımda durduğunu siluetinden anlıyordum, onu öpme isteği bir

kurt gibi gecenin içinden sürünerek çıkıverdi. O an ilk kez bilinçli olarak birini kendime çekme arzusu duyduğum andı. Bu arzu derinlerden bir yerlerden gelmişti, daha önce hiç hissetmediğim ama hemen tanıdığım bir yerden. Kendimden geçmiş hâlde ona doğru ilerledim. Bedenini kendime çekip sarıldığımda bana hiç direnmedi. Kemiklerinin sertliğini hissediyordum, yüzü yüzüme yaslanmıştı, nefesinin sıcaklığını duyuyordum. İşte o an ışıklar geri geldi. Korku dolu gözlerle birbirimize baktık, etrafımızda durup bize bakan insanların farkındaydık. Birbirimizden ayrıldık. Dans etmeye devam ettik ama artık müziği duymaz olmuş-tum. Hayatımın görünümünü öyle derinden düşünür olmuş-tum ki başım döndü. Ağır ve dipdiri bir utanç, gömülü korkulardan ve arzulardan çıkıp can bulmuştu.

O akşam karanlıkta yatağında, Beniek'in üst ranzasında yatarken bu utancı anlamaya çalıştım. Yeni gelişmiş bir organ gibiydi. Canavarca, nabızı atan, birden bir parçam olan bir organ. Beniek'in de aynı şeyleri düşünüyor olabileceği aklımdan geçmedi. Başka birilerinin de benim durumumda olabileceğine inanmak imkânsız geliyordu. O ânı defalarca kafamda canlandırdım, onu kendime çekerkenki hâlimi izledim, kafamı yastığa çevirip bütün bunlar geçsin istedim. Uyku beni teskin ettiğinde neredeyse şafak sökmüştü.

Ertesi sabah yataklarımızın çarşaflarını çıkarıp eşyalarımızı topladık. Çocuklar heyecanlılardı, diskodan bahsediyorlardı, en güzel kızlardan, evden, gerçek yemeklerden konuşuyorlardı.

"Dört yumurtalı omlet yemek için can atıyorum," dedi gürbüz bir çocuk.

Başka bir çocuk ona suratını buruşturdu. "Ne obur bir kirpisin ya!" dedi.

Herkes güldü. Beniek de güldü. Ağzı kulaklarına varıyor, tüm dişleri görünüyordu. Boğazının gerisinde sallanan bademciklerinin gülüşüyle beraber hareket edişini görebiliyordum. Yayılan bu ortak neşe dalgasına rağmen ben bu neşeye dahil olamadım.

Beni diğer çocuklardan ayıran bir duvar vardı sanki. Daha önce görmediğim ama artık ortada olan ve yıkması imkânsız bir duvar. Beniek benimle göz göze gelmeye çalıştı ama ben utançla başımı çevirdim. Wrocław'a vardığımızda ve ailelerimiz bizi aldığında sanki artık bambaşka, iğrenç biriydim, eski hâlime dönmemse mümkün değildi.

Sonraki hafta İncil dersimiz yoktu. Tören için annemle büyükannem beyaz cübbemi dikmeyi bitirmişlerdi. Sonra yemek pişirmeye ve gelecek akrabalar için hazırlık yapmaya başladılar. Evde bir heyecan havası vardı ama bende bu heyecandan eser yoktu. Beniek dünyaya berbat bir şey yaydığını anımsatıyordu bana, değerli ama tehlikeli bir şey. Yine de onu görmek istiyordum. Evine gitmeye cesaret edemiyordum ama kapı çalar diye can atıyor, gelmesini umutla bekliyordum. Gelmedi. Onun yerine Komünyon günü geldi. Önceki gece zar zor uyudum, onu göreceğimi biliyordum çünkü. Sabah kalkıp soğuk suyla yüzümü yıkadım. Kabarık, beyaz tohumların sokaklarda, kaldırımlarda uçuştugu, sabah ışığının parıl parıl hatta neredeyse gözü kör edecek derecede parladığı o yaz haftasından bir gündü. Ayak bileklerime uzanan beyaz yakalı cübbeyi çektim. İçinde hareket etmek zordu. Tıpkı bir keşiş gibi hareketsiz ve ciddi durmam gerekiyordu. Kiliseye erken vardık. Ben basamaklarda durup sokağı izledim. Aileler aceleyle yanımdan geçiyor, kızlar beyaz dantelli cübbeleriyle ve başlarında çiçekten yapılma taçlarıyla ilerliyorlardı. Rahip Klaszewski de orada kırmızı kollu, altın rengi işlemeli cübbesiyle duruyor, heyecanlı anne babalarla konuşuyordu. Herkes oradaydı, Beniek hariç. Durdum ve kalabalıkta onu aradım. Kilise çanları çalmaya başladı. Törenin başlayacağını işaret ediyorlardı. Midem birden boşalır gibi oldu.

“İçeri geç canım,” dedi büyükannem. Beni omzumdan tuttu ve “Başlamak üzere,” diye ekledi.

“Ama Beniek...”

“İçeridedir,” dedi ölgün bir sesle. Yalan söylediğini biliyordum. Elimden tutup içeri çekti, direnmedim.